

(Bron: Het Vrije Volk, d.d. 2-9-1988)

Hoe King Kong toch werd opgegraven

Ambtenaar openbaart in boek bizarre details

Door Jan de Roos

ROTTERDAM - „Dat graf moet open," riep mevrouw **B. M. Thöne-Siemens** uit Haarlem vier jaar geleden kordaat. Ze doelde op de groeve van dubbelspion **Christiaan Antonius Lindemans**, alias King Kong, op de Rotterdamse begraafplaats Crooswijk. Op **12 januari 1986** voegde de Haarlemse de daad bij het woord. Zij diende bij burgemeester **Bram Peper** van Rotterdam een officieel verzoek tot graf opening n. Vijf maanden later, in de vroege ochtend van **17 juni 1986**, ging op **Crooswijk** de spade de grond in. Na **vier uur en zevenenvijftig minuten graven** en borstelen was er geen twijfel meer: het skelet was dat van King Kong. Alle beweringen overeen vermeende ontsnapping van Lindemans konden definitief naar het rijk der fabelen worden verwezen. **Mr. R. J. Hollander**, in het Rotterdamse stadhuis juridisch stafmedewerker van de afdeling Algemene Bestuurszaken, was nauw betrokken bij de voorbereiding van de **'exhumatie'** ofwel opgraving van King Kong. Toen die klus er eenmaal op zat, bleef hij zitten met vier ordners vol paperassen. Hij vond het jammer om interessant materiaal in de vergetelheid te laten verdwijnen. Terwijl anderen opgelucht een punt achter de affaire zetten, zette Hollander zich, aangespoord door burgemeester Peper, tot het schrijven van een boek. Vandaag kon de auteur in Rotterdam het eerste exemplaar aan zijn superieur aanbieden. Hollander heeft niet de intentie gehad de hele King Kong-affaire te beschrijven. Zijn thema is de gang van zaken rond de opgraving. Het werk was voor hem als ambtenaar niet alleen een kwestie van getrouwe plichtsbetrachting. Want hij bekent dat hij ook heeft „genoten van kwalitatief hoogwaardige onzin" en zich heeft „geërgerd aan nietszeggende feiten, die door een bonte verzameling personages in een zaakvluchtig voorbijgaan werden aangedragen." Feiten en fictie, zin en onzin, ze lopen in de affaire King Kong voortdurend door elkaar heen, zegt Hollander terecht. En, ter vermijding van misverstanden, dat geldt zowel 'de overheid', als 'de media'. "Aanvankelijk lijkt het erop, dat het verzoek van mevrouw Thöne, zoals Peper het uitdrukt, „op een snelle Rotterdamse wijze" zal worden ingewilligd. Maar allengs rijzen tal van vragen: is de burgemeester eigenlijk wel bevoegd het graf te doen openen, wat zegt de wet er van, zijn er wel voldoende zwaarwegende redenen voor exhumatie, is identificatie van het stoffelijk overschot en onderzoek naar de doodsoorzaak nog wel mogelijk, zo ja wie moet dat doen en welke voorbereidingen en technische voorzieningen zijn er voor nodig? Het beantwoorden van die vragen neemt tijd. Te veel tijd, morrende ongeduldige journalisten. Rotterdam wordt besluiteloosheid verweten. Het zal niet verbazen dat Hollander dat in zijn boek bestrijdt. Tot in detail vernemen we wat er allemaal gebeurd is in de 155 dagen tussen het opgravingsverzoek van mevrouw Thöne en de exhumatie. Het relaas van Hollander is naar mijn mening overtuigend: er is ten stadhuize hard en zorgvuldig gewerkt. Bewondering heb ik voor het geduld waarmee men omsprong met de uiterst wispelturige Henk Lindemans, de broer van King Kong. Hij dreigde verschillende keren roet in het eten e gooien. Hollander schrijft er niet veel over, maar er moet aan de Coolsingel menig zweetdruppeltje zijn gevloeid eer Lindemans over de streep was getrokken. 'Rotterdam' komt overigens niet op alle punten zo sterk uit de strijd. Een verzoek van Haarlems Dagblad om gegevens die de Rotterdamse politie in verband met de exhumatie had verzameld te mogen inzien, wordt aanvankelijk geweigerd. De privacy van sommige mensen zou wel eens in het gedrang kunnen komen, wordt gezegd. Alsof men op het stadhuis niet wist, dat hierover afspraken kunnen worden gemaakt en dat er altijd nog een zwarte viltstift is. De wet openbaarheid van bestuur moet er aan te pas komen om de gemeente over de streep te trekken. En daarna duurt het nog eens weken eer kopieën van de stukken worden verstrekt. De „snelle Rotterdamse wijze"

was hier wel ver te zoeken. Op één punt heeft burgemeester Peper buitengewoon zwak geopereerd. Toen het graf was geopend en iedere twijfel over de identiteit van de begravene was weggenomen, verklaarde hij op een persconferentie doodleuk dat at hem betreft de zaak bekeken was. In de doodsoorzaak van Lindemans toonde hij zich „niet echt geïnteresseerd." „Het ging ons alleen om de identificatie, de rest is voor de geschiedschrijving," aldus Peper. De verzamelde journalisten en mevrouw Thöne maakten zich daar destijds terecht boos over. Het verzoek aan Peper gold immers niet alleen identificatie maar ook onderzoek naar de doodsoorzaak. Dat dit laatste een moeilijk karwei zou zijn en de uitkomsten ervan ongewis, deed aan het principe niets af. Toxicoloog drs. A. van der Ark liet op de persconferentie duidelijk merken dat hij niet veel in het onderzoek zag. Hollander spreekt hier van een „misverstand", maar het mag ernstig worden betwijfeld of het onderzoek er wel gekomen was als de journalisten en mevrouw Thöne niet meteen hadden geprotesteerd. Genoeg kritiek, want er is over het boek van Hollander ook veel positiefs te zeggen. De Rotterdamse ambtenaar ontpopt zich als een boeiend verteller met stilistische gaven. Hij heeft gevoel voor de soms bizarre details die in de affaire-King Kong in zo ruime mate aanwezig zijn. Kritiek schuwt hij niet. Vooral met de media heeft Hollander menig appeltje te schillen. Onzinnige beweringen, van wie dan ook, stelt Hollander op mildironische wijze (maar daarom niet minder genadeloos) aan de kaak. En: een gemeente die documenten ongevraagd prijs geeft in plaats van ze angstvallig op te bergen in de archiefkast, waar vind je dat eigenlijk? **R. J. Hollander: King Kong op Crooswijk.**

Met een voorwoord van Bram Peper. Uitg. Ad. Donker, Rotterdam. Het boek telt 144 pagina's en is geïllustreerd met foto's en zeer veel documenten. Prijs € 24,50.
